

Sygn. akt IV KK 239/21

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 14 czerwca 2021 r.,

sprawy **A. C.**

w przedmiocie zamiany kary ograniczenia wolności w trybie art. 2a § 2 k.w.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego,

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 1 czerwca 2020 r., IV Kz (...),

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w C.

z dnia 23 grudnia 2019 r., II Ko (...),

p o s t a n o w i ł

uchylić w całości zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w K. i utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w C. oraz na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie w przedmiocie zamiany kary ograniczenia wolności w trybie art. 2a § 2 k.w.;

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem nakazowym z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt II K (...), uznał A.C. winnym tego, że w okresie pomiędzy dniem 22 października 2018 r. a dniem 30 października 2018 r. w L. woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dokonał zaboru w celu przywłaszczenia złotej obrączki o wartości 600 zł. własności L.C., tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 k.k. i art.

35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Ten wyrok nakazowy nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 6 czerwca 2019 r.

W toku postępowania wykonawczego, z uwagi na uchylanie się przez skazanego od odbycia orzeczonej powyższym wyrokiem nakazowym kary ograniczenia wolności Sąd Rejonowy w C. postanowieniem z dnia 27 września 2019 r., sygn. akt II Ko (...), wydanym na wniosek kuratora, na podstawie art. 65 § 1 k.k.w., art. 57 § 2 k.k., art. 9 § 3 k.k.w.:

1. zarządził wobec skazanego A.C. wykonanie kary zastępczej 3 miesięcy pozbawienia wolności w zamian za 6 miesięcy kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 8 maja 2019 r. (sygn. akt II K (...)) przyjmując, że 1 dzień zastępczej kary pozbawienia wolności odpowiada 2 dniom ograniczenia wolności.
1. wstrzymał wykonanie niniejszego postanowienia do czasu jego uprawomocnienia się.

Powyższe postanowienie uprawomocniło się w dniu 11 października 2019 r.

Skazany A.C. został doprowadzony przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w L. do Zakładu Karnego w W. celem odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności w dniu 22 listopada 2019 r.

Następnie Sąd Rejonowy w C. postanowieniem z dnia 23 grudnia 2019 r., sygn. akt II Ko (...):

1. stwierdził, iż z dniem 1 stycznia 2020 r. podlegająca wykonaniu kara 6 miesięcy ograniczenia wolności orzeczona w pkt I wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt II K (...), wobec skazanego A. C. ulega zamianie na karę 1 miesiąca ograniczenia wolności, w postaci nieodpłatne, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
2. zmienił z dniem 1 stycznia 2020 r. postanowienie Sądu Rejonowego w C. z dnia 27 września 2019 r., sygn. akt II Ko (...) w ten sposób, że orzekł wobec skazanego A.C. wykonanie zastępczej kary 15 dni aresztu w miejsce kary 1 miesiąca ograniczenia wolności, orzeczonej w pkt I wyroku Sądu

Rejonowego w C. z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt II K (...), która w pkt 1 niniejszego postanowienia została kontrawencjonalizowana na karę 1 miesiąca ograniczenia wolności, w postaci nieodpłatne, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

3. z uwagi na odbywanie przez skazanego A.C. zastępczej kary pozbawienia wolności opisanej w pkt 1 postanowienia w okresie od 22 listopada 2019 r., godz. 2.35 do nadal, uznał z dniem 1 stycznia 2020 r. karę aresztu, opisaną w pkt 2 za wykonaną w całości.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z treścią art. 2a § 2 k.w., jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na grzywnę lub karę ograniczenia wolności stanowi wykroczenie, orzeczone kary ulegają zamianie tylko wówczas, gdy kara grzywny lub ograniczenia wolności podlegająca wykonaniu przekroczyłaby górną granicę ustawowego zagrożenia przewidzianą za ten czyn. Wówczas orzeczoną karę grzywny lub ograniczenia wolności zamienia się na karę w wysokości górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianej za dany czyn. Podniósł, iż z dniem 9 listopada 2013 r. weszła w życie nowelizacja Kodeksu wykroczeń, zgodnie z którą przepis art. 119 § 1 k.w. w chwili popełnienia czynu przez skazanego brzmiał następująco: „kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia podlega karze aresztu (do 30 dni. zgodnie z art. 119 k.w.), ograniczenia wolności albo grzywny”. W związku z tym, że od dnia 1 stycznia 2020 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę będzie wynosić 2600 zł, a 1/4 minimalnego wynagrodzenia będzie stanowić równowartość kwoty 650 zł, należy uznać, że szkoda wyrządzona czynem przypisanym skazanemu w wyroku nie przekroczyła wartości 650 zł. Tym samym- w ocenie Sądu Rejonowego - w świetle obowiązującego stanu prawnego na dzień popełnienia czynu, czyn przypisany skazanemu w wymienionym wyroku stanowić będzie od dnia 1 stycznia 2020 r. wykroczenie, a nie przestępstwo.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, iż mając na uwadze fakt, że skazany obecnie odbywa karę zastępczą 90 dni pozbawienia wolności, należy nie czekać do dnia 1 stycznia 2020 r. na dokonanie kontrawencjonalizacji kary w trybie art. 2a k.w., lecz już teraz orzec, iż z dniem 1 stycznia 2020 r. zastępcza kara pozbawienia wolności

uległ zamianie na karę 15 dni aresztu i *de facto* z dniem 1 stycznia 2020 r. kara aresztu będzie już wykonana, skoro skazany w niniejszej sprawie odbywa karę od dnia 22 listopada 2019 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł Prokurator Rejonowy w C., zarzucając temu orzeczeniu obrazę prawa materialnego, a to art. 2a § 2 k.w. poprzez niewłaściwe przyjęcie, że w stosunku do skazanego A.C. zaistniały przesłanki do kontrawencjonalizacji wymierzonej mu za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. kary ograniczenia wolności, podczas gdy A. C. skazany został za przestępstwo, a po wydaniu prawomocnego wyroku skazującego nie została wydana nowa ustawa, zgodnie z którą przypisany mu czyn miałby stanowić wykroczenie. Podnosząc powyższy zarzut, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania wykonawczego w przedmiocie zamiany kary ograniczenia wolności w trybie art. 2a § 2 k.w.

W uzasadnieniu zażalenia prokurator wskazał, iż zgodnie z brzmieniem art. 119 § 1 k.w. obowiązującym od dnia 15 listopada 2018 r. (na podstawie ustawy z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw) zabór cudzej rzeczy, której wartość nie przekracza 500 zł stanowi wykroczenie. Po wydaniu prawomocnego wyroku skazującego A.C. za przestępstwo kradzieży, nie zaistniała sytuacja, by nowa ustawa uznawała tenże czyn za wykroczenie. Zarówno w chwili popełnienia czynu, jak i w chwili orzekania czyn popełniony przez skazanego - z uwagi na wartość skradzionego mienia - stanowił przestępstwo.

Nowa ustawa - zmieniająca wartość graniczną wykroczenia i ustalającą ją kwotowo - zaczęła obowiązywać jeszcze przed datą wydania przez Sąd Rejonowy w C. w dniu 8 maja 2019 r. wyroku skazującego A.C. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. Zgodnie z aktualnym brzmieniem przepisu art. 119 § 1 k.w. - czyn popełniony przez A.C. nadal stanowi przestępstwo, a nie wykroczenie, stąd też brak jest podstaw do orzekania przez Sąd Rejonowy w trybie przepisów o kontrawencjonalizacji kary.

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 1 czerwca 2020 r., o sygn. akt IV Kz (...), nie uwzględnił tego zażalenia prokuratora i utrzymał w mocy zaskarżone nim postanowienie.

Kasację od tego postanowienia Sądu Okręgowego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył je w całości na niekorzyść A. C. zarzucając temu orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 98 § 1 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 2a § 2 k.w. w zw. z art. 119 § 1 k.w., polegającego na zaniechaniu dokonania przez Sąd Okręgowy w K. prawidłowej kontroli odwoławczej, w tym należytego rozważenia i odniesienia się do zarzutu podniesionego w zażaleniu prokuratora oraz wspierającej go argumentacji, wskazującej na przeprowadzoną przez Sąd I instancji wadliwą ocenę ustawowych przesłanek z art. 2a § 2 k.w., w wyniku czego doszło do zaaprobowania błędnego poglądu Sądu Rejonowego, iż w stosunku do skazanego A. C. zaistniały przesłanki do kontrawencjonalizacji wymierzonej mu za przestępstwo kradzieży mienia o wartości 600 zł kary ograniczenia wolności, wobec podniesienia, na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 r. (Dz.U.2019.1778) wydanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. 2018.2177 i zmiana Dz.U. 2019 r. poz. 1564) od dnia 1 stycznia 2020 r. stawki minimalnej wynagrodzenia do kwoty 2600 zł, podczas gdy po uprawomocnieniu się wyroku skazującego wobec A.C. nie została uchwalona i nie weszła w życie żadna „nowa” w rozumieniu przepisu art. 2a § 2 k.w. ustawa, która regulowałaby odmiennie kwestie rozróżnienia wykroczenia od przestępstwa ze względu na wartość mienia, a w konsekwencji utrzymaniu w mocy wadliwego postanowienia Sądu I instancji z dnia 23 grudnia 2019 r., o sygn. akt II Ko (...). i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu Rejonowego w C. i umorzenie postępowania w przedmiocie zamiany kary ograniczenia wolności w trybie art. 2a § 2 k.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w K. jest wadliwe, albowiem zapadło z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisów prawa procesowego i materialnego, wskazanych w zarzucie kasacji.

Nie ulega wątpliwości, że Sąd Okręgowy, rozpoznając zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie kontrawencjonalizacji kary, miał obowiązek jednoznacznie wskazać w uzasadnieniu swojego orzeczenia powody zajętego stanowiska i rzetelnie, to jest wyczerpująco, odnieść się do postawionego przez prokuratora w zażaleniu zarzutu oraz podniesionej na jego poparcie argumentacji. Było to tym bardziej oczywiste w sytuacji w której prokurator w zażaleniu zarzucał brak jakiegokolwiek odniesienia się przez Sąd Rejonowy do aktualnego brzmienia przepisu art. 119 § 1 k.w., obowiązującego od 15 listopada 2018 r. Zgodnie z którym przyjęto kwotową metodę rozgraniczania wykroczenia od przestępstwa, stanowiąc, iż zabór cudzej rzeczy, której wartość nie przekracza 500 zł jest wykroczeniem. To zaś skutkowało brakiem podstawy do uznania za ustawę „nową” - w rozumieniu art. 2a § 2 k.w. - corocznych rozporządzeń Rady Ministrów określających wysokość płacy minimalnej, a w konsekwencji dokonania kontrawencjonalizacji kary wymierzonej A. C.

Tymczasem uzasadnienie wydane w niniejszej sprawie postanowienia Sądu odwoławczego wymogów tych nie spełnia, nie wykazuje także w pełni klarownie toku rozumowania tego Sądu, które doprowadziło go do wydania zaskarżonego postanowienia, a tym samym i nie uwzględnienia podniesionego przez prokuratora w zażaleniu zarzutu obrazy prawa materialnego w postaci art. 2a § 2 k.w.

Podnieść przy tym należy, że Sąd Okręgowy w obszernym uzasadnieniu postanowienia szczegółowo odniósł się do następujących po sobie zmian przepisów dotyczących regulacji związanych z kwalifikowaniem czynu jako przestępstwa lub wykroczenia, a także przepisów intertemporalnych i dotyczących stosowania przepisów względniejszych dla sprawcy. Uzasadnienie Sądu odwoławczego zawiera przede wszystkim część historyczną, zaś rozważania prawne i przytoczone na ich poparcie orzecznictwo Sądu Najwyższego odnosi się w istocie do stanu prawnego obowiązującego do czasu wprowadzenia nowego przepisu art. 2a Kodeksu wykroczeń na mocy art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 396). Tych rozważań Sądu w znacznej części nie sposób kwestionować, aczkolwiek, mimo ich obszerności, nie dowodzą one dokonania przezeń

prawidłowej kontroli odwoławczej.

W części uzasadnienia odnoszącej się do *meritum* zaskarżonego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy stwierdził, iż Sąd Rejonowy postąpił prawidłowo przyjmując, że od dnia 1 stycznia 2020 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia wynosi 2600 zł, a 1/4 minimalnego wynagrodzenia to kwota 650 zł, skoro więc wartość skradzionej rzeczy określona w prawomocnym wyroku skazującym A.C. wynosi 600 zł. to w świetle brzmienia art. 119 § 1 k.k. obowiązującego na dzień popełnienia czynu, czyn przypisany skazanemu prawomocnym wyrokiem stanowi od dnia 1 stycznia 2020 r. wykroczenie, a nie przestępstwo.

Sąd Okręgowy wskazał, iż przyjęty przez Sąd Rejonowy przepis art. 2a k.w. znajduje zastosowanie w analizowanej sprawie, bowiem w myśl art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2018 r. poz. 2177 i zmiana Dz.U. 2019 r. poz. 1564) oraz § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1778). od dnia 1 stycznia 2020 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 2600 zł.

Sąd Okręgowy stwierdził też, iż pojęcie „ustawa” w rozumieniu art. 2a k.w. obejmuje wszystkie przepisy obowiązujące w dacie orzekania w tym trybie przez Sąd Rejonowy, od których zależy ocena, czy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi przestępstwo czy wykroczenie i dotyczy to również tych unormowań, które nie mają charakteru regulacji z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego. Powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2014 r., o sygn. III KK 211/14, dotyczące zatem innego stanu prawnego (tj. brzmienia przepisu art. 119 § 1 k.w. obowiązującego do dnia 14 listopada 2018 r.) Sąd Okręgowy skonstatował, iż stosując zasady określone w art. 2a Kodeksu wykroczeń do kradzieży stanowiącej z uwagi na wartość mienia czyn przepołowiony, należy uwzględnić także przepisy regulujące wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Powołując się na treść powyższego orzeczenia Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy zauważył, iż wartość wskaźnika, o którym mowa w art. 119 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym na dzień popełnienia przestępstwa, należy ustalać w

chwili orzekania, a zatem Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił wysokość tego wskaźnika stosując art. 2a k.w. Konsekwencją zastosowania art. 119 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym na dzień popełnienia przestępstwa, które to brzmienie obowiązywało do dnia 14 listopada 2018 r., było uwzględnienie także zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia od dnia 1 stycznia 2020 r., co stanowi całościowe zastosowanie przewidzianego w tym przepisie sposobu obliczania wskaźnika. Dlatego też, stosując zasady określone w art. 2a § 2 k.w. do kradzieży, która ze względu na wartość mienia będącego przedmiotem zaboru, stanowi czyn przepołowiony, należy uwzględniać także obowiązujące w dacie orzekania przepisy regulujące wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Przeprowadzona analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia nie pozwala jednak aprobować przedstawionego poglądu Sądu odwoławczego (tożsamego z tym zaprezentowanym przez Sąd Rejonowy), że rozporządzenia Rady Ministrów wydawane corocznie na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, należy traktować jako „nową ustawę” w rozumieniu art. 2a § 1 i 2 k.w., determinującą konieczność przeprowadzania kwerendy prawomocnie zakończonych postępowań w sprawach dot. przestępstw „przepołowionych”, a w jej wyniku poddawania kontrawencjonalizacji zapadłych w nich orzeczeń.

Bezspornym jest, iż przypisany A.C. czyn został przez niego popełniony w okresie pomiędzy 22 a 30 października 2018 r., to jest w czasie kiedy obowiązywała regulacja przyjęta ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw. Według tej ustawy dla ustalenia, czy czyn zabroniony wypełnia znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., czy też wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w., znaczenie miała wysokość kwoty minimalnego wynagrodzenia określana w drodze rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej, wydawanego corocznie na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Definicję legalną minimalnego wynagrodzenia zawierał obowiązujący wówczas przepis art. 47 § 9 k.w., zgodnie z którym: „minimalnym wynagrodzeniem jest wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym

wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2017 r. poz. 847)”. Nie ulega zatem wątpliwości, iż w ówczesnym brzmieniu przepis art. 119 § 1 k.w. miał charakter blankietowy. W przypadku takich przepisów o charakterze blankietowym, „ze zmianą ustawy mamy do czynienia także wówczas, gdy co prawda sam przepis przewidujący sankcję nie ulega zmianie, ale zmieniają się przepisy „wypełniające blankiet”, ponieważ oznacza to zmianę sfery karalnej (por. Kodeks wykroczeń. Komentarz, wydanie II – Marek Mozgawa, LEX 2009)

Takie rozwiązanie funkcjonowało jednak tylko do dnia 15 listopada 2018 r., kiedy to na mocy art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018.2077) zmieniono treść przepisu art. 119 § 1 k.w., wyprowadzając stałą wartość kwotową (500 zł) jako granicę uznania czynu za wykroczenie, zaś na mocy art. 1 pkt 3 cyt. ustawy uchylono art. 47 § 9 k.w.

Od czasu tej zmiany Kodeksu wykroczeń nie uchwalono żadnej nowej ustawy odmiennie regulującej ten stan rzeczy.

Wobec tego, że przepis art. 119 § 1 k.w. utracił charakter blankietowy, to nie było już podstaw do odwoływania się do treści przepisów określających zakres karalności określonych zachowań, wyznaczony corocznymi rozporządzeniami Rady Ministrów określających wysokość płacy minimalnej.

Sąd Rejonowy wydał wobec A. C. nakazowy wyrok skazujący w dniu 8 maja 2019 r., to jest w czasie obowiązywania już nowej – przywołanej - ustawy z dnia 4 października 2018 r. Przepisy intertemporalne w niniejszym przypadku nie miały znaczenia, ponieważ czyn zarzucany A. C. w każdym ze stanów prawnych, ustalonych zarówno na podstawie ustawy Kodeks wykroczeń w brzmieniu obowiązującym od dnia 9 października 2013 r. do dnia 14 listopada 2018 r., jak i w brzmieniu obowiązującym od dnia 15 listopada 2018 r. stanowił przestępstwo.

Słusznie też zauważa skarżący, iż zarówno w dacie popełnienia przez A.C. zarzucanego czynu, jak i w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy, stosując regulację z 2013 r., wartość przedmiotu zaboru ustalona w oparciu o wysokość stawki minimalnego wynagrodzenia również pozwalała zakwalifikować czyn A.C. jako przestępstwo.

W pierwszym przypadku kwota ta wyniosła 525.00 zł (1/4 kwoty 2100 zł

minimalnego wynagrodzenia przyjętego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r.), w drugim przypadku wzrosła do 562,50 zł (1/4 kwoty 2250 zł minimalnego wynagrodzenia ustalonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r.).

Sąd Rejonowy w C.e orzekając w dniu 23 grudnia 2019 r. o kontrawencjonalizacji kary wymierzonej A.C. odniósł się do daty popełnienia, a nie do daty orzekania w jego przedmiocie, przyjmując zatem za właściwą do procedowania ustawę z dnia 27 września 2013 r. Nie przywołał jednak żadnych argumentów uzasadniających tą decyzję. Można jedynie spekulować, iż uznał tę ustawę za względniejszą dla sprawcy.

Tymczasem przepis art. 4 § 1 k.k. stanowi, iż jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż użyte w art. 4 § 1 k.k. pojęcia „czas popełnienia przestępstwa” i „czas orzekania”, odnoszą się do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej sprawcy za popełniony czyn, a nie przekształceń dokonywanych w ramach kontrawencjonalizacji kary (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2014 r., sygn. III KK 211/14, LEX nr 1488906; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2013 r., sygn. V KK 160/13, OSNKW 2013/12/06; uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2014 r. o sygn.: I KZP 3/14, OSNKW 2014/6/44 oraz I KZP 6/14, OSNKW 2014/6/17).

Przedstawiony sposób rozumowania Sądu Rejonowego miałby znaczenie, gdyby podzielić pogląd Sądu odwoławczego i uznać, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. wydane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, podnoszące kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę z dniem 1 stycznia 2020 r. do kwoty 2600 zł jest „nową ustawą” w rozumieniu art. 2a k.w.

Niemniej jednak brak jest ku temu podstaw.

Owa szeroka wykładnia przepisu art. 2a k.w., a zwłaszcza pojęcia „nowa ustawa”, dokonana przez Sąd odwoławczy, uznająca trafność w całości poglądu wyrażonego w postanowieniu Sądu Rejonowego o kontrawencjonalizacji kary

wymierzonej A.C., nie jest wszak prawidłową. Przede wszystkim dlatego, iż po zmianie ustawy Kodeks wykroczeń dokonanej ustawą z dnia 4 października 2018 r., nie pojawiła się żadna nowa regulacja zmieniająca zasady kwalifikowania czynów zabronionych przeciwko mieniu jako przestępstw bądź wykroczeń. Wciąż zatem obowiązuje regulacja wprowadzona ustawą z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw, przyjmująca stałe kryterium kwotowe, zgodnie z którą wykroczeniem jest kradzież mienia o wartości nieprzekraczającej 500 zł.

Nadto przytoczone przez Sąd odwoławczy na potwierdzenie prezentowanego przezeń poglądu orzeczenia Sądu Najwyższego nie mogą też tego czynić, skoro dotyczą innych stanów prawnych i jako takie nie znajdują analogicznego zastosowania w realiach niniejszej sprawy.

Bezspornym bowiem jest, iż „nową ustawą” w rozumieniu art. 2a Kodeksu wykroczeń jest ustawa z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw, wprowadzająca z dniem 15 listopada 2018 r. stałe kryterium kwotowe (500 zł) zamiast kryterium równowartości kwoty 1/4 minimalnego wynagrodzenia, stanowiącego granicę między przestępstwami a wykroczeniami.

Takie stanowisko Sąd Najwyższy zajął również w postanowieniu z dnia 26 maja 2021 r., I KZP 14/20 (nie publ.).

Wprowadzenie stałego kryterium kwotowego niewątpliwie miało na celu uniknięcie dokonywania przez sądy corocznej kwerendy akt celem weryfikacji w trybie art. 2a k.w. prawomocnie orzeczonych kar za przestępstwa „przepełnione” w związku z mechanizmem indeksowania granicy pomiędzy przestępstwami a wykroczeniami przy pomocy zmieniającej się w czasie płacy minimalnej oraz położenie tamy przypadkom unikania przez osoby skazane za przestępstwo wykonania orzeczonych wobec nich kar. Zatem wydane po dacie 15 listopada 2018 r. na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. kolejne rozporządzenia Rady Ministrów określające corocznie wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę nie stanowią „nowej ustawy” i nie mogą stanowić podstawy jakichkolwiek rozstrzygnięć. Natomiast kontrawencjonalizacji na podstawie art. 2a k.w. podlegały przestępstwa „przepełnione” dotyczące mienia o wartości przewyższającej kwotę

500 zł, a nie przekraczającej kwoty 562.50 zł (1/4 kwoty 2250 zł minimalnego wynagrodzenia ustalonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r.).

Ubocznie należy też zauważyć, że powoływane jako podstawa rozstrzygnięć w niniejszej sprawie przez Sądy obu instancji rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające wysokość płacy minimalnej od dnia 1 stycznia 2020 r. w dacie wydania przez Sąd Rejonowy w C. postanowienia o kontrawencjonalizacji kary, tj. w dniu 23 grudnia 2019 r. jeszcze nie obowiązywało, bowiem weszło w życie dopiero w dniu 1 stycznia 2020 r. i dopiero od tej przyszłej daty określono obowiązywanie wydanych powyższym postanowieniem rozstrzygnięć.

Zasadnie też Prokurator Generalny dostrzega w kasacji, iż rozszerzenie pojęcia „nowa ustawa” zawartego w art. 2a k.w. na przepisy niekarne, w tym przypadku dotyczące powiązania wysokości płacy minimalnej z odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. prowadziłyby do chaosu w sferze wykonywania orzeczeń, albowiem każde podniesienie tej kwoty wymagałoby przeprowadzenia kolejnej kwerendy spraw i w jej wyniku przeprowadzenia procesu kontrawencjonalizacji, czyli redukcji kary.

Na koniec podkreślić też należy, że także wykładnia funkcjonalna prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż wprowadzenie przepisu art. 2a Kodeksu wykroczeń miało posłużyć ujednoliceniu prawa, stąd zawarty w jej treści termin „nowa ustawa” należy interpretować jako rozwiązanie normatywne regulujące mechanizm ustalania granicy między przestępstwami a wykroczeniami, a zatem – w konsekwencji - ustawę z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń i niektórych innych ustaw, wprowadzającą stałe kryterium kwotowe.

Reasumując - w niniejszej sprawie brak było przesłanek do zastosowania przepisu art. 2a § 2 k.w. i kontrawencjonalizacji kary 6 miesięcy ograniczenia wolności wymierzonej A.C. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. Należało zatem uchylić zaskarżone postanowienie i utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w C. i umorzyć – z mocy przywołanego na wstępie przepisu – w określonym w ich przedmiocie postępowanie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

